

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap.

Jellege: »Kürdelem« az igazságért!

Előfizetési ár:
Egy évre . . . 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. — 41.
Fél évre . . . 4 | Egyre szám ára — „ 20 .

Felolós szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmati-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szu-
lami és anyagi ügyeit illető levelek. Névtelen
levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztővel értekezhetni: kédd, szerda és csütörtökön.

A kasztrendszer.

Modern társadalmi életünkben, mely a humanitás, a felvilágosodás annyi tisztító-tüzén ment keresztül, szinte hihetetlenül hangzik ama kijelentésünk, hogy még mindig a legnagyobb szerepet a „kasztrendszer“ játszza.

Az egész világ telve hagyományos előítéletekkel, s oly lelki érzülettel, amely az embert társai fölött felül akarja emelni, s osztályonként tör a magasabb osztályok régiói felé, hogy igába hajthassa többi társait.

S ekkor megszűnik minden lelki tulajdonság, mert az embert nem az ideális, hanem a reális értelemben vett érték szabja meg.

A magasabb osztályhoz tartozók aztán lenézik az alacsonyabb osztályukat, s jaj annak, ki hivatalosan akarna megdönteni azt a válaszfalat, mely elkülöníti az egyiket — a másikatól. Jaj annak, ki megfeledez az arról, hogy őt a születés joga arra kárhoztatta, hogy szolgálja maradjon Urának, s nem embertársá — ember társának.

Igy sorakozik az emberiség, az egész társadalom a világegyetembe — külön zászló alatt, különböző kasztokba. Így idegenedik el egyik ember a másikatól, mielőtt egy csipetnyivel is jobb a „társadalmi pozíciója“ felebarátjánál. Így tör testvér, testvér ellen, mielőtt az egyiknek jobb a helyzete, mint a másiké. Így tör egyik nemzet a másik ellen, mielőtt ennek nyomorúságosabb a helyzete, mint a másiknak. S így kelétkezett az az áthidalhatatlan úr, mely rendekre, osztályokra osztja, a teremtés isteni törvényénél fogva egyenjogú embereket...

Hol itt az egyenlőség, hol a testvériség, a demokrácia, a népfenség?

Ezek csupán lázas álmok, beteg kérésülődések amiket hajszolunk, — de amit sohasem fogunk elérni, mert hisz nézzünk csak szét a nép között, s látjuk, hogy a kasztrendszer odáig is kinyújtotta hatalmát. Még a munkafelügyelő, munkásai fölött is úgy gyakorolja hatalmát, mint a mesebeli tyrannusok, akik népek életét, vérét szittak kényők-kedvők-szerint. Hiába is hivatkozunk az emberi jogokra, melyek csak felebarátot ismernek és nem főlebb-

valót; hiába hivatkozunk az isteni teremtés törvényére, mely a királyokat is ép úgy, mint az utzéli koldust egy azon képásra — az Isten képására alkotta. S míg a kettőbe egy azon szűzes, patyolat tisztá lelket, mit csak „a világ szennyje, a kasztrendszer átkos végzete feketített be.

S mégis van egy hatalom, mely a rideg számításat letudja győzni, mert győngédségében heraklési erő rejlik, s az: az érzelem.

Mikor kilépünk a prózai világból, s lelkületünket a költészet csillogó zománca vonja be; mikor az érdekekkel telt világot eléri végzete, mikor a születés jogát eltörli, eltakarja egy család érzelme varázs-fátyola, mikor az ember csak embert lát abban, akihez vonzódik, mikor megszületik, s fölébred a szerelem érzése.

Ez az egyetlen hatalom, amely diadalra tudja jutatni az emberi egyenlőség jogát, ez az egyetlen erő, amely megtudja dönteni a társadalom átkos alkotását — a kasztrendszerét is. Ez és csak ez egyedül képes diadalt űlni a „maradi“ szellemen, s igájába bírja hajtani

TARCZA.

befejezés.

Írta: Hervay Frigyes.

„Ez a szegény, megcsalatott férj ott áll: halotthalványan csendes boldogsága szédült oltára előtt és körülötte egyszerre elcsóvált minden. Szemkötve vele a csábító, daczos, kihívó tekintettel nézett rá és elszántan várta a történéndöket. Ahogy a régi keresztények vartak a római csirkusz fenevadait, melyeket szétmarczangolásukra szabadított rájuk a pogány tyrannus. Ilyen regényes helyzetben látván magát, nem is akart, meg nem is készült védekezni; ha ez a megcsalt kijátszott férj most rá akarna rohanni, hogy megfojtja őt, hát itt áll, fojtja meg.

A szobában vérfagyasztó csend van. De lenne inkább lárna, mondanák a nyomorultak, hogy nem igaz, semmi sem igaz, nem esett fölt az asszonyi becsületen. Tiltakoznának hangos szóval a látszat ellen, amely ellenük vall, tagadják el a szörnyű bunt és ha elküvették, esküdjének meg rá, hogy ártatlanok ők és vétek nélkül valók.

De e helyett vérfagyasztó csend van. Az asszony sápadt kétségbeeséssel kuporog valahol a diván sarkában, az a másik pedig, annak sines mentegető szava. A hitszegő asszony ura, hogy romm láta omlani képrtel boldogságát, a rombolás feledezésének első iszonyatos percében

ökölbe éri szorolni a kezét. A szeme különös lángal lobog. Talán az örület lángja már az.

Imádtá ezt az asszonyt és buta dolog, hogy elvesztette, mert még örültebben szereti. Lesujtom-e hát boszuló karja a hitvány asszonyra, akit... nos, akit még gyalázatában is imád?...

Barkos Bélát, aki egész lelkével elmerült a témájában, az éjjeli szerkesztő türelmetlen szava rezzentette fel írásából.

— Hát mi lesz, Béla? Kész lesz-e már egyszer azzal a tárczával? Szeretném leadni. A szedők már félóra óta várnak kézíratra.

Barkos rágyújtott egy cigarettára és megnézte óraját.

— Csak türelem! Tíz perc múlva megiesz A szerkesztőség fölöttébb bőbeszédű és gonosznyelvű tagja, aki sebtiben átfutotta időközben a Barkos asztalán heverő, sűrűn telerott kutyányelveket, évődni kezdett vele:

— Remélem doktorkám, elégtételt szolgáltat majd a megsértett férj becsületnek és megölöd a csalárd asszonyságot.

Barkos mosolyogva felelt:

— Nagyon sajnálom, hogy egy gondolatlan kell lennem veled, de ez egyszer már csak így fog történni. Hát ha valami nagyon érdekel...

— Isten ments! Olyan nagyon nem.

— Mégis, hogy igazad legyen, a csalárd asszonyság — igenis — meg fog halni.

— Ezt vártam tőled, barátom. Ime, így érvényesül az orvos az irodalomban. Még itt is csak ölni tud.

A szerkesztőség csendes derűtséggel ho-

norálja a gonosz meggyezést, amely azonban Barkost csöppet sem hozza ki flegmájából.

— Tíz percet engedélyeztem magamnak a tárcsa befejezésére. Ennyi idő alatt nem érek rá elmésemből befejezésen törni a fejem. Most pedig eredi a pokolba, hadd irrom már meg azt a befejezést.

És kezébe veszi a tollat, hogy halálra szánva az asszonyt a megsértett jogrendet helyreállítsa.

Ebben a pillanatban hosszú, türelmetlen csilingeléssel megszólal a telefon. Barkos lusta, vontatott orrhangon beleszóll a beszélőbe.

— Halló! Ki beszél?

Lihegve, remegve felel egy női hang:

— Doktor ur? Maga? ... Jöjjön, az Isten szerelmére kérem, jöjjön hamar. Borzasztó szerencsétlenség történt. Csak üljön kocsiba és jöjjön, ami en gyorsan tud.

— Ez Marosiné hangja, — konstátálta magában Barkos. — Vajjon mi történhetett náluk?

Gyorsan magára vette a kabátját és csendesen odaszólt az éjjeli szerkesztőnek:

— Halaszthatatlanul el kell távozzom egy félórára. Bocsság meg, vissza jövök rögtön, a hogy végeztem és befejezem a tárcsát. Valami nagy beteghez hívnak, gondolom.

A szerkesztő beleegyezőleg bólintott és Barkos sietve távozott. A sarkon kocsiba ült, hogy jókor érkezhessen még esetleg.

A kocsiban aztán ráért azon tünődni, hogy miért hívja az asszony oly sürgősen? Csak nem tudta meg tán szegény Marosi, hogy a felesége megcsalja őt egy színésznővel? S ha úgy volna?

Atkozott dolog, csak nem játszódik le most

Nem szédelés és nem selejtes áru! — ROZSA SANDOR divattár

azt a felfogást, amely annyira félti öröklött hatalmát, kincsét — az alsóbb osztályosokkal szemben.

Befészkelet magát, még a legszigorubb etikket világába; még a királyi családba is, mert hiszen újabb és újabb bizonyítékok, melyek mind meg annyi érdekes regény gyanánt — jelentkeztek, győznek meg bennünket ez állításunk igaz voltáról.

Mennyire fölizgatta a kedélyeket, mikor trónörökösünk inkább lemondott utódai öröklési jogáról, minthogy megtagadja azt az érzelmet, amely diadalt tilt szívében. És momentumaiban mennyire érdekes volt Stefánia főhercegnő regénye, melylyel szembeszállt meg az atyai haraggal is, mely számlázta magától örökre.

A legújabb események a szerelem bűvös érzésének ismét két diadalát jelezik: a szász trónörökösné és fivére fölötti győzelmét. Mindketten rangot, fényt, pompát dobnak sutba; csak azért, hogy igazán boldogok legyenek.

Nem akarunk — e helyről — tettökről híralatot mondani, mert ez esetben vajmi nehéz volna helyes ítéletet adni.

Csak tételünk, állításunk helyességét látjuk beigazolvva, mikor ez esetekre hivatkozunk.

A szász trónörökösné gyermekeit is elhagyta csupán azért, hogy kielégítse a szerelem örök törvényét, amely akadályt eddig sem ismert és sohasem is fog ismerni.

De ami erő rejthet benne, amely kikacagja, lerombolja azt a rendszert, a melyre jelenlegi társadalmi életünk épült.

S családunk, ha azt hisszük, hogy a fejedelmi regényeket megtudja akadályozni, az a tulságos szigor, amelylyel leptonnyomon találkozhatunk a királyi családdal tartozó szerelmesek.

Oh nem! Az eszmék mind el vannak hintve, a kasztrendszer alá van ásva, s ha az emberi gyarlóság még jobban meg-

előtte az a tárczában megirt tragédia, a min az imént dolgozott.

— Az ördögbe is — mondta magában Barkos — ha olyan cszinikus ember volnék, a milyennek a barataim tartanak, most örülnöm kellene, ha úgy van a dolog, hogy én kapóra kapom tárczámhoz a befejezést.

Es — fuzte továbbra gondolatait Barkos — tegyük fel, hogy a férj csakugyan megtudott mindent. A dolog bizonyára véres kenyértörésre kerult. Különben miért hívatnának engem?

Nem ért rá tovább gondolkozni, mert megérkezett a Marosiek kapuja elé.

Az előszoba ajtaját maga Marosiné nyitotta ki előtte és a mikor belépett Barkos, görcsös sírásban tört ki az asszony és egy pillanattal szólni sem tudott. Elcselcsukló hangon mondta atján, hogy a férje alig egy órával előbb öngyilkosságot követett el. A mellébe lött és most haldoklik. Egy óráig se él talán. Barkos némán követte az asszonyt az ebédlőszobát át a kis szalomba, ahol Marosi Ádám az öngyilkosságot elkövette.

Az ebédlőben valaki eleje jött és kezét nyújtotta neki. Az Operette-színház tenoris-tája volt.

— Ah, ugy látszik, — dörmögte magában Barkos — jól sejtettem, hogy itt valami olyanféle dolog történtek, amiknek jobb lett volna titokban maradniok.

Es szegény Marosi Ádámnak igaza lehet, ha úgy találta, hogy hármuk között ő méltó leginkább a megházasra. Hat minck is élne ezután tovább!..

erősíti azt, van egy kiegészítő hatalom, van egy föld, ahol a teljes egyenjoguság, ideál-demokráciá jut érvényre, öröktől fogva mindörökké; ez a világ érzelem világa, s az a kasztrendszer leromboló hatalom — a szerelem hatalma.

Levél Amerikából.

Dr. Gidófalvy István, kolozsvári kir. közjegyző, „Kolozsvári munkáslakások“ címen bees kis művet írt és ezt megküldte husz év óta Amerikában élő honfitársunknak, Perczel Lajosnak, ki Clevelandban közjegyző. Perczel Lajos, dr. Gidófalvynak múlt évi november hó 26 án Clevelandban kelt levelében igen érdekesen válaszol. Perczel Lajos levelét, melyben érdekesen válaszol az amerikai munkás viszonyokat, közeérdekkü voltánál fogva egész terjedelmében közreadjuk. Perczel levele szószertint így hangzik

LOUIS PERCEL,
Notary Public. Cleveland, O. 26. Nov. 1902.
584 Pearl St.

Tekintetes

Dr. Gidófalvy István, kir. közjegyző urnak
Kolozsvár.

Igen tisztelt Honfitárs!

„Kolozsvári munkáslakások“ címen írott cikksorozatát, melyet szives volt nekem megküldeni, átolvasván, önkéntelenül tollhoz nyultam, elmondani egyetmást e téren itteni tapasztalataimról.

Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy több mint 20 év óta távol lévén hazából, az ország és így a kolozsvári munkásviszonyokat kellő részleteiben nem osmerem, remélem azonban, hogy az itteni viszonyok osmeretése, — ha a szükséges alap feltételek otthon csak részben is megvan-nak, az így érdekesben előnyös lehet.

A legszükségesebb alapfeltétel, hogy a munkásnak állandó foglalkozása és így biztos jövődelme legyen, ha ez megvan, akkor nincs nagy szükség az „atyáskodó kormány“ segélyére, hanem csak az ellenőrzés, a felügyeleti jog gyakorlata kell, hogy járuljon a hivatalos közege.

Ne legyen ez a kérdés a „munkás-lakások“ kérdése, hanem iparkodjanak „othont“ szerezni mindenkinek; az iparost.

— Asszonyom, — mondta az orvos, nekem itt már semmiféle dolog nem lehet. En csak konstataciómat majd néhány perc múlva a szomorú tény.

Az asszony fájdalommal borult a kihűlt testre. Valahonnan az állélenes házból zongora-hang hallatszott a szobába. Valami pajkos kuplé volt.

A haldokló egy kissé felemelkedett a hűtlen asszonyának engesztelőn nyújtotta oda kezét.

— Nagyon szeretlek.

A szinész ott állt némán az ablak felé fordulva, a nő meg a haldokló ura előtt térdepelt és csókolta a bocsánatot nyújtó kezét.

Az orvos pedig csendesen lezarta Marosi Ádám szemét.

Egy óra múlva Barkos már ott volt a szerkesztőségben és nagy sietséggel dolgozott a tárczája befejezésén. Arcza sápadt volt és kezében reszketett a toll.

A tréfas kedvü kolléga pedig ugyancsak csodálkozva olvasta másnap az újságban a tárcza végét, hogy a szegény megcsalt férj nem ölte meg hűlen nejét és nem gyilkolta meg a csábitót sem, hanem — agyonlőtte magát, miután a hit asszonyának előbb... megbocsátott.

— Szép, szép, — mondta később Barkosnak, — de hát nincs benne igazság. Az életben nem azokott ez így történni.

Látnivaló azonban, hogy ez a befejezés valamiképpen az igazságot is megközelíti.

kis hivatalnokot és mindenkit nyancsak nyomhat a lakber kérdése, amelyet Amerikában a házépítő szövetkezetek igen szépen rendeztek.

Cleveland városának 400.000-nyi lakosa mintegy 40—50 négyyszög mértföld területet foglal el, a városban bent igen sok üres telek van, melyek nagy értékűek. Eppen ezért nehezebben adhatók el: a város külsőbb részei, hol a telek ára olcsóbb, gyorsan népesednek s a házak szászámra épülnek a külső részekben. Ezen szaporá-építkezés az építő társulatoknak köszönhető.

Városunkban mintegy 25—30 ilyenmü társulat vagy szövetkezet működik. Alakulásuk formája a következő: A törvény előírása értelmében 5 polgár-kérveüt nyújt be az állami hatósághoz (székhelye Columbus) és szabadalmi levelet kér egy építő szövetkezet alakítására, a melynek — mondjuk 200.000 dollár engedélyezett tőkéje leend. — A tiszta jellemü és feddhetlen életü polgárok kérvénye alapján az engedély megadatik, mire ezek kibocsátják a darabonként 200 dollár névértékü részvények és pedig teljesen befizetett vagy törlesztéses részvényekben. Ha az engedélyezett tőke 1/5-öd része jegyezve van, a részvényesek az alapítók által összehivat-nak, a szövetkezet organizálja magát, megválasztja a tisztikart és bizottságokat, ezt az állami hatóságnak bejelenti és megkezdí működését. — A törlesztéses alapon jegyzett részvényekre az illető tulajdonos havonként egy dollárt fizet be és kellő biztosíték mellett joga van annyi kétszáz dolláros kölcsönre, a hány részvénye van. — A kellő biztosíték alatt értendő, hogy a részvényes telke és háza értékének 80%-át kaphatja kölcsön a szövetkezetétől havi, vagy heti törlesztésre, amely kölcsön után 6% kamatot fizet, ugy azonban, hogy p. o. 1000 dollár tőketartozásra fizet havonként 10 dollárt egy éven át 120 dollárt, ezen befizetett összegből az év végén le lesz vonva az egész tőke utáni kamat 60 dollár s a fennmaradó összeg a tőkéből lesz törlesztve; a második évben szinte fizet 120 dollárt, a kamat azonban csak 90 dollár után lesz számíva s így a tőketartozás egy kissé nagyobb összeggel lesz törlesztve, mint az első évben és így tovább.

Az építő-társulatok nem foglalkoznak telekvéttel vagy házépítéssel, mindenki ott vesz telek a hol akar és ugy épít a hogy akar. Mondjuk, hogy egy telek, mely 40 láb széles és 125 láb mély, kerül 400 dollárba, a ház 1 nagy szoba, ebédlő, konyha és két háló szobából áll, ugy azon-ban, hogy a szobákban ruha-szekrények, az ebédlőben és konyhában edényszekrények is be vannak építve, víz- és gázvezetékekkel, azonban kis pinczével (10 négyyszög láb) belekerül 1100 dollárba; tehát a telek és ház teljes értéke 1500 dollár, melyre a szövetkezet 1200 dollár kölcsönt ad, a mi 12 dollár havi törlesztéssel mintegy 15 év alatt lesz kifizetve.

A magánházak itt jobbra fából, deszkából épülnek, tartósak és egészségesebbek, miut a stéglaházak, a fundamentum terméskő, 3 lábnyira a földben és 3 lábnyira a föld fölött. körül az egész ház alatt. Az építés igen gyorsan halad, a belső deszkákat belezézik és erre jön a czeментtel és löszörtörmellékkel vegyített malter; egy negyven láb széles telekre a ház rendezés 15—20 lábnyira a járdától építetik, ugy, hogy csinos kis hely marad a ház előtt virágoskertnek vagy gyepek (amit itt igen gondoznak), és cserjéknek; a ház eleje verandás s nyáron át esténként az egész utca a ház előtti kis kertben, vagy a verandán van; a házak között mindkét ol-

dalon 15—20 lábnyi széles szabadterület van, e terület fele az egyik, másik fele a szomszédos ház telkéhez tartozik, ami a tüzveszélyt leszállítja, az utcák egy vannak fölmérve, hogy a telek végénél egy 16 láb széles köz vezet el s a család részére érkező szállítmányok, mint szén, fa, stb. a hátulsó kapun hozatnak az udvarba. Az új utcák nyitásánál a kánalizálás, víz- és gázszállítás mulhatatlannul szükséges, amit az illető földtulajdonos, mielőtt parcellázta volna a földet, teljesít, már csak azért is, hogy telkeinek értékét emelje s azokat gyorsabban eladhassa.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Négyzeti bál. A kis-czelli „Erzsébet”-négyzeti jótékonyezélu táncmulatságáról, mely tegnap éjjel folyt le a „Korona”-szállóban, hírlapunk jövő számaiban hozunk részletes tudósítást.

Közgyűlés. A „Kis Czelli Ifjúsági Önképző-kör” kedden, folyó hó 13-án este 8 órakor tartja közgyűlését, melyre a tagok, valamint az érdeklődők, tisztelettel meghívotnak.

— Az elnökség.

Vadászat helyett, vadász-vacsora. A múlt 1902. évi vadászidény befejezését Zathurecsky Géza nagybórló vadászatra hívta meg Jutára kemenesaljai barátait és tisztelőit. Azonban a föld feletti vizenyő levén, a vadászatot megtartani nem lehetett. A vendégszeretéről ismert derék háziúr nem hagyott magán kifogni: dacolt az idővel; vacsorára hívta meg barátait és tisztelőit. A csafraos ételek mellőztetvén, minden ízében választékos magyar ételek kerültek asztalra, kitanóborokkal. Azaz egyik veszt-permi-bíreves cigánybanda szolgált. Váoban dícséretre méltó érzéssel és szavatossággal vegesék dolgaikat, úgy hogy az elismerést megvonni tőlük nem lehetett. Maróthy László egy rövid talprésselt beszéddel üdvözölte első sorban a derék háziurat. Volt még a 36—38 vendég közül több szónok is, kik-hasonló jó kívánástot bocsátottak az egék Urához, hogy a mindig illu lélekkel megáldott derék háziurat a háza melynek igazán úgy fia, közzétékonyság — melynek nem egyszer adta már bizonyítékát — a kultúra, mely egyébként is fenkölt lelkének veleszületett tulajdonsága, számára, turta meg igen sokáig!

H. F.

Egyleti élet. A „Kis-Czelli Iparos Ifjúság Önképző-köre” kedden este tartott értekezleten elhatározta, hogy czímét, tekintettel arra, hogy a kereskedelmi ifjúság is belép a körbe, „Kis-Czelli Ifjúsági Önképzőkör”-re változtatja.

Táncmulatság. A nemes-domolki „Olvasókör” könyvtára javára, folyó évi február hó 8-án Nemes Dömölkön, az „Angyal”-vendéglóban tombolával egybekötött táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyjegye 80 fillér, családjegye 1 kor. 60 fillér. A meghívókat legközelebb szét küldi a rendezőség.

Sártenger. A legutóbbi gyenge időjárás következtében, utcáinkon valóóságos sártenger van. De ez még csak hagyján volna és tűrhető a kocsi forgalomra, de a gyalogjáróknak ugyancsak keserves állapot jut osztályrészul, ha egyik utcáról a másikra akarnak át menni. Alig egy-két utcazi gyalog átjáró van, így legtöbb helyen bokáig érő s rban kell gázolni. Hát a t. előjáróság nem látja meg ezeket a botrányos állapotokat? Miért nem csináltatja meg végre valahára az utcazi átjárókat? Hiszen nem kerül olyan nagy összegbe ezeknek a megcsinálása és talán végre a polgárságnak, akik nyögnek az adóterhek alatt, van joguk arra, hogy a közlekedési utak jókarban tartását követelhetik.

Porul járt híres verekedő. Kardos István felső-nemes-kereaszuri lakos ki jó verekedő hírében áll, f. hó 4-én a balossai pusztánál min-

den ok nélkül megtámadta Iván János, Kamondi József és Marton Ferencz ottoni fiatal legényeket egy bottal és csupán virtusból ütlegelte. Hiába kérlelték, hogy nagyon fel bántalmazásával, szegény fiukat annál jobban ütlegelte, mire mindhármán megrohanták Kardost, s akár hogyan kardoskodott is, kiverték kezéből a bottot és úgy elrakták, hogy vérebén felkúde találták meg az árokszélen. Azt hisszük, hogy nem lesz többet kedve ok nélkül verekedni.

Öngyilkos vasúti tisztviselő. Szomorú ujéve lett Nagy József jános hazai polgárnak. Ugyanis f. Nagy Lajos, a m. áll. vasúti tisztviselője-Tapolcán, Szilveszter éjjelén mulatás közben szótlanba elegyedett egy jelenlévő önkéntessel, mely N. L. felfohbanó természeténél fogva csakhamar tettelegessé fajult, melynél N. L. alaposan helyben hagyott. Az önkéntes nyomban Nagyhoz küldte segédeit, de mire azok lakásába értek, Nagy Lajost halva találták — agyonlőttet magát.

Közkívánatra, masochizmus. Az iparos ifjúság Szilveszter-esti műkedvelői előadása a közönség körében csak az előadás lezajlása után vert nagyobb hullámokat. Az előadáson részt vett közönség elhalmozta dícséretével a műkedvelőket pompás és szabatos, egyöntetű jatekukért és így a műkedvelőknek az előadás után, hogy úgy mondjuk jó híruk kelt szárnyra és sokan ama kívánástot fejezték ki, hogy az előadást ismételjék meg az ifjak. A közönség e kívánalmának készséggel feleltek meg a műkedvelők, amennyiben a „Vörös zászló” című népszínművet a jövő vasárnap, f. hó 18-án, újból színiúre hozzák. Már most azután a m. t. publikumon van a sor, hogy a kezdet nehézségeivel küzdő ifjúság jóakaratu és dícséretre méltó törekvését-kellőleg méltanyolják is. Majd meg-lássuk hát úgy lesz-e?

A bátor anya. M. Gencsen f. hó 5-én Móger Ferencz és Móger Sándor kissé itas állapotban egymás közt összeveszték és egymásra fejszét fogtak, azonban azzal egymást nem bántottak. A lánárna odajött ifj. Móger Ferencz is, ki felhevült állapotokan egy vasvillát ragadott és azzal Móger Sándort leszurni akarta. Ezt látván Móger Sándor és a szobába menekült, de Móger utána tört és kijelentette, hogy Sándort leszurja, akarmi törtenik is vele. Erre Móger Sándor edes anyja a vasvilla elé állott és nem hagyta neki fiat bántalmazni, ki jedségében a szoba szögletébe bujt. Habár ifj. Móger őt is leszurással fenyegette, szegény asszony mindig a villa elé áll mindaddig, míg a csendőrség megérkezett, ki is a duhóngó ferfit megfektezte.

Felülvizetések. Az iparos ifjúság Szilveszter-estélyi műkedvelői előadásának jövődalmához utólagosan meg hozzá járultak: özvegy Deim Sándorné: urnó és Horváth János ur 2—2 koronával. Összesen: 4 korona.

A magyar királyság első századaiv. És Kálmán ura-kodásával foglalkozik Acsády. A magyar birodalom története című művének most megjelent 5. és 6. füzetében. Mint az előbbi füzetekben, ugy ezekben is a nemzet kialakulásának belső történetére a szociális és gazdasági mozzanatokra helyezi a fósúlyt. Nincs magyar történelmi mű, melyből olyan élesen ki-domborodik Szent László és Kálmán uralkodói munkájának jelentősége. Gyönyörű fejtegetésekben mutatja ki Acsády, hogy az első királyok öles és minden ízében magyar politikája mint csoportosította a magyarság minden rétegét a trón köré, mint egyesültek a magyar államcszmében a nép legkülönbözőbb elemei. Örömmel dolgozott az egész nemzet királyi oldalán, és aránylag nagyon rövid idő alatt óriási haladást tett az anyagi jólét és polgárosodás terén. László már nemcsak nemzeti, hanem messzeszárnyaló birodalmi politikát követett. A kis-ny magyarországot trengeri államná tette. Politikáját követte Kálmán is. Horvátország a magyar állam alkotórésze lett! És a nagy sikerű külpolitika mellett milyen óriási munkát fejtettek ki ezek a dícső királyaink a belső kormányzás terén. Mi mindent észrevett éles szemük és mi mindenc talált orvososságot bölcsességük. A pénzváltástól, az országépítésétől kezdve, a jogéret megszilárdításáig, a kereskedelem fellendítéséig, a katonaság szeptorításától, az adóztatás igazságosabbá tételéig minden olyan mozzanatra kiterjedt figyelmük, ami a nemzet-belső és külső megerősítésére befolyhatott. Egészen új távlatok tárának fel az előtt,

ki Acsády munkájából ismeri meg a magyar királyság első századának is és Kálmán uralkodásának történetét. Az megtudja, mi az igazi magyar nemzeti politika és az belát a fejlődő magyar közlekedé mélységeibe, az megérti a magyar társadalom, a magyar gazdasági élet alakulását, a papságnak azt a fontos nemzeti munkáját, melyet a megállapodás, a megszilárdulás ez első idejében végzett. És milyen élvezetes vezet be Acsády ezekbe a mély történelmi igazságokba! Milyen világosan értjük azt az eredményt, amely kétségtelenül fáradságos és eredeti kutatások gyümölcse! Hiszünk, hogy a közönség-méltányolni fogja ennek a kész történelmi munkának kiválóságait, méltányolni annál inkább, mert ha elolvassa, neki lesz benne a legnagyobb gyönyörösége.

3458—902. tk. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A kis-czelli kir. jbróság, mint tkvi hatóság, közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtatónak Schrotta Etelka és tarsi végrehajtatási ügyében a kis-czelli kir. jbróság területén levő jános házi 1381. sz. tjkvben A + 187/c. hrsz. alatt foglalt 276. sz. ház as ingatlan 800 kor. kikialtási árban elrendelte azon korlátozással, hogy amennyiben az 1900. évi 1931. sz. végzés: Németh Mária Schrotta Antalné javára bekebelezett élethosszig tartó haszonélvezetből álló szolgalmi jog fentartásával a szolgalmat telekkönyvi bejegyzéssel megelőző teherdíjtelek fedezetére szükséges 2000 kor. vételár be nem ígértetnek, az árverés hatálytalanul válik és az ingatlan ezen szolgalmi joga való tekintet nélkül elárvereztetik.

A fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi január hó huszonhetedik (27.) napján d. c. 9 órakor jános háza községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is cladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% - át, vagyis 80 koronát készpénzben, vagy óvadékképes papírban a bírói kiküldött kezéhez letenni.

Kelt: Kis-Czellben a kir. jbróság, mint tkvi hatóságnál 1902. nov. 16.

LASZLÓ, kir. albró.

3862—1902. tk. sz.

Jelentés arról, hogy Vidos Kálmán kis-czelli lakos végrehajtatónak, Szabó István iszákfai lakos végrehajtatási szenedvett elleni végrehajtatási ügyében az 1902. évi 3096 sz. alatt beadott árverési kérvény érdemileg elintézhető.

Árverési hirdetmény.

Vidos Kálmán ügyvéd kis-czelli lakos végrehajtatónak, Szabó István iszákfai lakos végrehajtatási szenedvett elleni végrehajtatási ügyében a kérelem következtében a végrehajtatási árverés 70 kor. 10 fillér ügyvédi munkadíj és 28 kor. 60 fillér perbeli már megállapított, valamint jelenlegi 11 kor. 60 fillér és meg fe-mer. endu költségeknek kielégítése végett az 1881. 60. tcz. 144. §. alapján és a 146 §. értelmében a kis-czelli kir. jbróság területén le. ó az iszákfai 137. sz. tjkvben A. I. 276/a. hrsz. alatt foglalt ingatlanból Szabó Istvánnak 2/12-ed résznyi illetőségére az 1881. 60. tcz. 166. §. alapján, az egész ingatlanra 6 korona, az iszákfai 162. sz. tjkvben A. I. 233/b/1. hrsz. alatt foglalt 42. számú ház as ingatlanból Szabó Istvánnak 5/12-ed résznyi illetőségére 1908 kor. az iszákfai 168. számú tjkvben A. I. 254/a/2. hrsz. alatt foglalt ingatlanból ugyan annak 6/24-ed résznyi illetőségére, illetőleg az 1881. 60. tcz. 166. §. alapján az egész ingatlanra 316 koronában ezen-ál megállapított kikialtási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1903. évi január hó tizenhatodik (16-ik) napjának d. e. 9. órája iszákfai községházához üzentik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi LX t-cz 42. §-ában jelzett árforlyamnal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszterrendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t-cz. 170. §-a értelmében a bankpénzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismervényét átszolgáltatni.

A vételár és ennek az árverés napjától számítandó 5% kamatai három hó alatt az első az árverés napjától 30 a második 60 a harmadik 90 nap alatt a kis-czelli kir. adóhivatalnál letelendő le.

Az árverési feltétel k alulróltkó nyvi hatóság és Iszákfai községházánál tekinteteltök meg.

Miről az érdekeltek értesitetnek.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság Kis-Czellben, 1902. évi november 1-én.

LASZLÓ, kir. albró.

Borvásárlók,

borkereskedők a vendéglők

borvásárlás előtt forduljanak teljes bizalommal alulírottához, ki nem önérekből, sem mint ügynök, avagy közvetítő, hanem mint egyike azon bortemelőknél, ki sem 1886 sem irasdaságot nem sajnálva, minden tekintetben

díjmentesen

segédkezet nyújt a bevásárlóknak, hogy szükségleteiket ügynökök mellőzésével, a szőlőhegyekben a helyszínén megvásárolhassák. Borvásárlók Tapolczfa érkezésüket jó előre tudassák.

Kővágó-Ors, (Zala m.) 1902. decz. 24.

Id. Marton Samu.

Köszén eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomásul adni, hogy a tatai szénbányák képviselőit *Kis-Czell és vidéke* részére reám ruházták. Raktáron tartok

„Tatai brikett”

szenet, mely teljesen pótolja a porosz szenet és szobafűteshez, főzéshez a legjobb és legjutányosabb. A tatai tojts brikett szén előnye, hogy nagy fűtőerővel bír, szagtalanul ég, nem képez salakot, nem porlik, nem piszkít, nem esik szét s így misem vész kárba.

Minél számosabb megrendelést kérek tisztelettel

HÖNIG SÁMUEL, Kis-Czell.

Bus-Baldizsár

épület- és bútór-asztalos.

koporsó raktára

KIS-CZELL (régii lakareképzőintázi épület).

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy épület- és bútór-asztalos műhelyemmel kapcsolatban

koporsó raktárt

is rendeztem be. Elvállalom temetések teljes rendezését a legolcsóbb ártól kezdve. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradtam illő-tisztelettel,

Bus Boldizsár

épület- és bútór-asztalos.

2-10 koporsó raktára, KIS-CZELL.

Eladó szőlővessző!

100.000 szokványminőségű fásajtvány

100.000 hazai gyökeres

és

1 000.000 szokványminőségű sima hazai

szőlővessző kapható:

Friss László

szőlőbirtokosnal,

Tapolcza

(Zalamegye).

6

KOMATITS ERNŐ

órás és ékszerész Kis-Czellben (Bazár épület.)

Ajánlja jól felszerelt raktárát valódi **Genfi zsebrákban** arany és ezüstből, mérsékelt versenyképes áron.

Ébresztő, inga és schwarzwaldi órákat. Arany, ezüst, tula nikkel óraláncokat. Óra javításokat pontosan eszközöl és javításokért egy évi jótállást vállal.

Dus választékú raktár a legjobb berlini **szemüvegekben és zwickerekben** a legolcsóbbtól a legfinomabbig. Szemüvegek és zwickerekhez bármiféle rész kapható és azok javítását olcsón eszközölöm.

Tört aranyat és ezüstöt újért becserél, avagy a legmagasabb ártan vesz meg.

16-17.

MEGVAN!

ezzel kezdte sok beteg, a ki a **Vértes** féle **Sósorszesz** (Ferencz-pálinkát) szaz meg százfélé nyavalya ellen használta és a használat által megszabadult a bajától. Anyi köszönő levelet hozott és hoz még mindennap a posta — urtól, parasztól — hazánk minden részéből, ugy mint a külföld legtávolibb országaiból — hogy egy könyvesház telc lenne vele, ha mind nyomtatnánk, de csak utóljából szedünk elő egy párt abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be, s amely füzetke egyszersmind böven leírja, mely alkalommal és hogyan lehet a Sósorszeszt használni.

A **Vértes**-féle Sósorszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik, mint fájó lomszillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás: kössvény, csúsz, meghűlés, nyilamlás, szuvas, szaggatás ellen, fejfájás, denulás, ficsamodás, gyulladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen, Levélhordó, katona, kerékpáros, vadás** meg minden járó-kelő ember elfaradt tagjaiba új erőt önt. — Mint kitűnő, kellemes **piperessékk** a legjobb szolgálatot teszi a **fejbor** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a szaj apólasára, mert ha 5-10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, fölfirissítő, a száját és fogat tisztító szajvizünk van.

Belsőleg a **Vértes**-féle Sósorszesz nagyon használ **gyomor-görös, hasmenés, rosszillet tejfájás** ellen, mint kellemes **üdítő ital** stb. Különös lstenáldása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint p. ó. az Allholdon. — mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetetlen, egész ségtelen vizet aralmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve a **Vértes**-féle Sósorszesz majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egy néhány csepp veendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elműljék.

Nem csoda tehát hogy az, aki ezen **legkitűnőbb, legmegbízhatóbb és mindeure jó lázi** azért csak egyszer is használta, teljes meggyőződésrel vallja:

Váljogy.

Igaz-e, hogy drágább a **Vértes**-féle Sósorszesz a másénál? — **Leg**-alább ugy mondja egyik-másik elárúító, a kinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve és hogy a hatásos céljauak megféléül szer soha sem drága. A **Vértes**-féle Sósorszesz azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más-fajtáknál, mert daczára annak, hogy az üvege kisebb, a **Vértes**-féle Sósorszesz sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más-fajtából. Bedörzsölésre például a többiből egy evőkanányi kell, a **Vértes**-féle Sósorszeszből elegendő egy kávékanányi; szajvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a **Vértes**-féle Sósorszeszből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg **Vértes**-féle Sósorszesz, a csekélyebb mennyiség daczára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más-fajták, vele egyáru, nagyobb üveg is, így mégis olcsóbb más fajtánál, minden tekintetben.

Kicsibe-kimérve a **Vértes**-féle Sósorszesz **sehol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, egy és két koronás eredeti üvegekben. — Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomatataiolt **parasztdjegy** és **Vértes** sor rajtok és a skatulyákon látható. — **Vértes**-féle Sósorszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknél, amelyet nemcsak itthon, hanem külföldön mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régeiben megint

Ötáradó, Róma-, Páris- és London-bau az ottani kiállitáson **első díjjal**: díszoklevéllel, díszkereszttel és arany-éremmel lett kitüntetve. — 1 egyszerű üveg **Vértes**-féle Sósorszesz kimerítő használati utasítással együtt 1 kor.; 1 dupla üveg 2/, szer annyi tartalommal mint egy egyszerű 2 kor.; 1 próbáüvecke 30 fill. Kapható a gyógyszerárakban és fuzserkereskedésekben, **Kis-Czellben Nagy Gyula** ur kereskedésében, **Jánosbázán: Fegy. Szövetkezetnél**, általában ott, hol plakátok a fenti védjeggyel latnatók és közvetlen:

VÉRTESE László-gyógysz. Lugoson.

4-50